

Remiss-sammanställning för

Skrivredskap

Version 3.0

2008-09-10

Nordisk Miljömärkning

Svanmärkta skrivredskap - Remissammanställning

057/3.0, 2008-09-10

1	Sammanfattning	1
2	Om remissen	1
3	Kommentarer till kriterierna	3
3.1	Generella kommentarer	3
3.2	K2 - Refill	4
3.3	K3 - Barnsäkerhet	6
3.4	K4 – K7 Krav på samtliga ingående ämnen i bläck, färg samt grafit.....	6
3.5	K 10 – Plastråvaran.....	8
3.6	K 11 – Andelen certifierad råvara.....	10
3.7	K 13 – Metaller (Materialkrav på skaft och hylsor).....	10
3.8	K 14 – Plast (materialkrav på bläckpatroner/behållare)	10
3.9	K 15 – Metaller (materialkrav på bläckpatroner/behållare)	11
3.10	K 16 – Information till kund	11
3.11	K 21 – Skrivlängd för kulpennor.....	12
3.12	K 22 – Livstidsfunktionsgaranti för kulpennor	12
3.13	K 24 – Miljöpolicy.....	13
3.14	K 29 – Spårbarhet	13
4	Analys av kommentarerna	13
5	Diskussion och slutsatser	14

1 Sammanfattning

En utvärdering av kriterierna för skrivredskap utfördes september 2007 och denna gav underlag till beslut om revidering under 2008. De stora förändringarna önskade synpunkter på handlade om uppdaterade krav på bläck och kemikalier, fler och tydligare materialkrav, nya kvalitetskrav samt förbättrad layout och struktur på kriterierna.

Sammanställningen av remissvaren ger en bild av att de instanser som har tagit ställning till remissen är övervägande positiva till kriterieförslaget.

De områden som lyfts fram i remissvaren är:

- Svårigheter kring kraven på dokumentation från underleverantörer rörande bläckinnehållet.
- Fördelarna med att Svanenmärkningen utöver CE-märkningen ställer krav på att produkten inte innehåller pigment med tungmetaller.
- Problem med återvunnen plast i tillverkningsprocesserna
- Olika aspekter på kraven som ställs gällande innehållet i metaller (att dessa inte får innehålla tungmetaller).
- Svårigheter med kvalitetskrav på skrivlängd

2 Om remissen

Följande remissammanställning gäller för revidering av kriterierna för skrivredskap. Kriterieförslaget var ute på remiss mellan den 19 juni och den 23 augusti 2008.

Det har kommit in 25 remissvar varav

4 stödjer förslaget
9 stödjer förslaget med kommentarer
Ingen förkastar förslaget
11 avstår från att ta ställning
1 lämnar endast kommentarer

Nationellt är remissvaren fördelade med
6 från Norge
10 från Danmark
7 från Sverige
1 från Finland
1 från Storbritannien

I tabellen nedan framgår vilka instanser som svarat och hur de ställt sig till remissen.

Organisation/ företag	Land	Stödjer	Stödjer med kommentarer	Förkastar	Avstår från att ställa	Endast kommentarer
Norges kvinne- og familjeforbund	N	X				
Statens forurensningstilsyn	N		X			
Arbeidstilsynet	N				X	
Det kongelige barne- og likestillingsdepartementet	N				X	
Fellesforbundet	N				X	
Helsedirektoratet	N					X
Økonomi- og Erhvervsministeriet	DK	X				
Penol AS	DK		X			
Københavns Kommune, Center for Miljø	DK		X			
KONPA	DK		X			
De Samvirkende Købmænd	DK				X	
Forbrugerstyrelsen	DK				X	
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	DK				X	
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	DK	X				
SKAT	DK				X	
Miljøstyrelsen	DK		X			
Ballograf AB	S		X			
Rosinco AB	S		X			
Kemikalieinspektionen	S		X			
Arbetsmiljøoverket	S				X	
Konsumentvægledernes forening	S	X				
PilotPen (Pilot Pen Sverige AB (ansvarar även för den finska marknaden) Pilot Pen Norsk A/S Pilot Danmark (filial till Pilot Corporation of Europe))	S		X			
Sveriges Kommuner och Landsting	S				X	
Defra (Department for Environment, Food and Rural Affairs)	UK (S)				X	
Officeday Finland OY	F				X	

3 Kommentarer till kriterierna

3.1 Generella kommentarer

Norges Kvinne- og Familieforbund

”Norges Kvinne- og Familieforbund ser svært positivt på de nye miljøkravene for svanemerking av skriveredskaper. ”

Ballograf AB

”I øvrigt anser vi att förslaget är mycket väl avvägt och stöder det till alla delar. ”

Kemikalieinspektionen

”Generellt ser förslaget välgenomtänkt ut vad gäller risker med kemiska ämnen och att vara i linje med det vårt miljömål Giftfri miljö och vi stödjer förslaget med nedan kommentarer.

Konsumentvägledarnas förening

”Stöder förslaget i dess helhet”

Svar: Nordiska miljömärkningen tackar för kommentarerna.

Statens forurensningstilsyn

”Under Hva kan Svanemerkes står det at: Produktgruppen omfattar bl.a. kul-, blyerts-, stift-, overhead-, whiteboard-, märk-, tuschpennor och kriteror. Det fremgår ikke om fyllepenner omfattes. Fyllepenner bør kunne Svanemerkes. Det er mulig at omsetningen av fyllepenner er liten, men dette er gjerne litt dyrere produkter hvor produsentene kan ha råd til svanemerking og reklamere for dette. ”

Svar: Reservoarpennor (fyllepenner) ska också omfattas av kriterierna. Detta kommer att justeras i kriteriedokumentet.

Kemikalieinspektionen

Vi vill också uppmärksamma er om förslaget till förändring av de EU-gemensamma klassificeringsreglerna. Förslaget som blir en EG-förordning är en implementering av det överenskomna globala systemet för klassificering och märkning (The Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals, GHS) och väntas träda ikraft relativt snart, parlamentet förväntas rösta 4 september. Det betyder att det bör finnas en beredskap att arbeta om de föreslagna Svanenkriterierna i enlighet med det nya systemet för klassificering och märkning. Kemikalieinspektionen

I texten används ordet "hydrokarboner", på svenska används beteckningen kolväten.”

Svar: En ”nyckel” för övergång till GHS kommer att tas med i kriteriedokumentet. Självklart ska hydrokarboner ändras till kolväten i kriterietexten.

Københavns Kommune, Center for Miljø

”Københavns Kommune foreslår, at kriterierne udbygges med vilkår omkring nano-produkter, idet nanoteknologi ser ud til at være på vej ind på markedet for skriveredskaber.”

Svar: Inom Nordisk miljömärkning pågår just nu ett arbete med hur man önskar förhålla sig till produkter och deras tillämpningar med avseende på nanoteknik. Nordisk miljömärkning menar att man bör förhålla sig gentemot nanoprodukter utifrån en försiktighetsprincip. Vi har därför valt att ta med krav på nanoprodukter i denna kriterieversion.

3.2 K2 – Refill

Statens forurensningstilsyn.

”Det er krav om at kule-, overhead-, whiteboard- og merkepenner skal ha refillpatroner. Det fordrer at pennen består av en holder eller et skaft med en utskiftbar blekkpatron. Dette har eksistert for kulepenner i alle år, og er et fornuftig krav. Det kan kanskje være aktuelt for andre penner for håndskrift med tusjspiss. Vi er litt i tvil om dette har noe for seg for grovere skriveredskaper som flipover- og whiteboard-penner. De har ikke noe eget skaft, de består gjerne av en beholder som også fungerer som holder, så en refill vil ikke skille seg ut fra selve pennen. Hvis fyllepenner skal kunne svanemerkes, vær oppmerksom på at noen fylles med blekk fra en flaske, mens andre er basert på refillpatron. Krav om refillpatron må bare gjelde de sistnevnte.”

Penol A/S

”Refillpatroner. (refills til kuglepenne fungerer fortræffeligt) Der er i tidens løb lavet mange forslag til refillpatroner til mærkepenne o.lign., og fælles for dem alle har været at de bruger alt for meget materiale for at forsyne produktet med en ny dosis blæk. Taler vi om de helt billige penne, er der ofte kun spidsen til forskel på originalproduktet og refill'en, og for disse produkter kan spidsen ofte kun holde til den originale blækmængde. Oven i købet er der set refill'er, hvor blæktampon, spids og innerbarrel skiftes ud - så det faktisk kun er hætte og outerbarrel der genbruges.

Der har været mange forsøg på at markedsføre refillflasker til tuschpenne og mærkepenne, og oftest med gode resultater, da der kan være blæk nok til flere penne i en sådan refillflaske. At projekterne ikke er lykkedes skyldes nok især slutbrugerens modvilje til at efterfylde ofte ret billige produkter, men vi har selv oplevet at selv dyre produkter ikke bliver efterfyldt

Hvis de nye kriterier skal indeholde krav til efterfyldbarhed, mener vi at refillpatroner og refillflasker begge bør kunne anerkendes, og vi mener at refillflasken i den sammenhæng nok vil være den mest miljøvenlige løsning.”

Svar: Nordiska miljömärkningen kommer även att inkludera bläck från flaska samt blyertsstift till stiftpennor (utöver refillpatroner) i kriterierna.

KONPA

”Formuleringen ändres til: ”Ansøgeren kan oplyse, at der findes refill eller genpåfyldningssystem til Svanemærkede kugle-, overhead-, whiteboard- og mærkningspenne””

*Svar: En av de viktigaste miljövinsterna är att minska materialanvändningen. Om inte användaren får information om detta och **dessutom uppmanas att använda detta system kommer de heller inte använda refillen och miljövinsten uteblir.***

3.3 K3 – Barnsäkerhet

Statens forurensningstilsyn.

”Det står: ”Skrivredskap som är utformade och menade för användning av barn ska uppfylla myndighetskrav för barnsäkerhet samt uppfylla kraven för CE-märkning enligt relevanta delar i standarden: EN-71”.

Det finnes många standarder med nummer EN-71. En av dem är EN-71 Sikkerhet ved leketøy. Den består av många delar. De mest relevanta för skrivredskaper är Del 1: Mekaniske og fysiske egenskaper og Del 9: Organiske forbindelser - Krav.

Skrivredskaper for barn regnes som leketøy, og de skal da oppfylle kravene i EN-71 Sikkerhet ved leketøy. Dette er myndighetene krav, og i Norge er det ikke andre aktuelle krav fra myndighetene.

Når det gjelder CE-merking, så er det produsentens forsikring om at produktet, i dette tilfellet leketøyet, overholder relevante sikkerhetskrav, dvs de som er stilt i EN-71 Sikkerhet ved leketøy.

Vi foreslår følgende formulering av dette punkt: ”Skrivredskap som er utformet og ment for bruk av barn, skal oppfylle relevante deler av standarden EN-71 Sikkerhet ved leketøy.””

Svar: Nordiska miljömärkningen tackar för påpekandet och kommer att formulera om kriterierna så att dessa kommer kräva att produkterna ska vara utformade så att det klarar att uppfylla relevanta delar av standarden för leksakers säkerhet EN-71.

Miljøstyrelsen

Writing instruments that are designed and intended for use by children must comply with the Toys Safety Directive. Miljøstyrelsen er af den overbevisning, at skrivredskaber (intended for use by children) ikke må indeholde duftstoffer af nogen art.

Svar: Nordiska miljömärkningen kommer att formulera kriterierna så att det kommer ställas krav på att skrivredskap över huvud taget inte ska innehålla parfym.

3.4 K4 – K7 Krav på samtliga ingående ämnen i bläck, färg samt grafit

K4

Ballograf AB

”Beträffande klassificeringen N med R51/53 finns det idag, oss veterligt, inget bläck som motsvarar svensk standard för arkivsäkerhet utan denna klassificering.

Kulpenbläck är emellertid inte vattenlösligt och den ingrediens som orsakar klassificeringen släpps inte ut som särskilt ämne. Arkivsäkerheten är mycket viktig i våra kullpennor. Vi kan inte ha en pennkropp som är Svanenmärkt och en bläckpatron som inte är det. Vi föreslår att klassificeringen N med R51/53 undantas för arkivbeständigt bläck på samma sätt som R22.

Svar: Vi kommer inte att göra undantag för miljöklassificering av arkivbeständigt bläck eftersom det enligt Nordisk miljömärknings policy inte får förekomma färdiga

produkter med dessa klassninger. Vi har i stället valt å ta bort forbudet gällande innehåll av miljöklassificerade ämnen, eftersom exponeringen av vattenmiljön från bläck/färg/grafit uppskattas vara obetydlig. Detta kommer samtidigt enligt vår bedömning öka möjligheten för att det kan utvecklas arkivbeständigt bläck som lever upp till våra kriterier.

K4, K5, K6 och K7

Statens forurensningstilsyn

”Om log Kow og BCF står det at hvis begge disse verdier finnes, skal informasjon om BFC sendes Nordisk Miljømerking. Vi skjønner ikke hvorfor BFC, biokonsentrasjonsfaktoren, skal oversendes bare hvis man kjenner begge verdier. Log Kow er allerede kjent for de fleste miljøgifter, og man kan beregne BCF ut fra log Kow når $\log Kow < 6$.”

Svar: Nordisk miljömärkning vill ha ett analytiskt bestämt BCF-värde om det finns. Detta för att bland annat undvika osäkerhetsfaktorer när man räknar om från log Kow till BCF.

K4, K5, K6 och K7

Kemikalieinspektionen

”Det är positivt att forslaget utgår från kriterier enligt tabellerna 1 og 2. Det enda vi ställer oss tveksamma till är att man inte ställer samma krav på alle pennor att inte allergiframkallande ämnen bör förekomma. Om motivet är å skydda barn använder ju barn alle typer av pennor som de kommer å, inte enbart de som är avsedda för dem. Det är motiverat å även vuxna skyddas mot allergiframkallande ämnen så långt som möjligt.”

Svar: Vad gäller produkter klassificerade som allergiframkallande med riskfraserna Xn med R42 eller Xi med R43 har vi här sänkt kravet jämfört med tidigare kriterier. I det tidigare kriteriedokumentet var inte allergiframkallande bläck tillåtet. Nu gör vi ett undantag för å sammantaget uppnå en större miljövinst eftersom producenterna bland annat har mycket svårt å hitta andra bindemedel än de som är baserade på harts (Xi, R43). Vi anser å detta är rimligt eftersom vuxna i realiteten inte exponeras för de ingående ämnena. Vuxna skriver vanligtvis inte på sig själva og stoppar heller inte produkterna i munnen i någon större omfattning. Forbudet för allergiframkallande ämnen i produkter avsedda för barn kvarstår.

K4, K5, K6 og K7

Helsedirektoratet

”Helsedirektoratet ser det som en fordel å miljømerking av skriveprodukter innebærer, i tillegg til den eksisterende CE-merkingen, en garanti for å skriveproduktene ikke inneholder tungmetallholdige pigmenter. Skriveprodukter med tungmetallholdige pigmenter har med jevne mellomrom kommet på det norske markedet. For allmennheten er det nyttig å kunne bruke miljømerkingen som et verktøy for å velge produkter med lav risiko for helseeffekter. Ved uhell, for eksempel hvis små barn får i seg hele innholdet i et svanemerket skriveredskap, vil det være en trygghet å kunne utelukke den helsemessige problemstillingen ved inntak av tungmetaller. At formålet med de nye kravene er å omfatte en større del av skriveproduktene som brukes av allmennheten, er en fordel og vil bidra til dette.”

Svar: Nordiska miljömärkningen tackar för kommentaren.

K4, K5, K6 och K7

Ballograf AB

Kravet i sista stycket att fullständigt recept för bläck skall skickas in är svårt att tillgodose. Det är industrihemligheter för tillverkarna och produktdatablad och en garanti från tillverkaren att kraven på bläcket är uppfyllt borde räcka.”

KONPA

”Vedr.: ”Angivelse af indholdet i blæk skal indsendes til Nordisk Miljømærkning”. Dette kan kun ske i fortrolighed mellem producenten og Nordisk Miljømærkning med absolut garanti fra sidstnævnte for, at disse oplysninger ikke kommer 3.person i hænde.”

Svar: Nordisk miljömärkning är vana att hantera sekretessbelagda uppgifter bland annat genom sekretessavtal med möjlighet för leverantören att skicka sin dokumentation direkt till Svanen.

K4, K5, K6 och K7

Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen er ikke helt sikker på forskellen mellem tabel 1 og 2, omend 1 omfatter selve produktet/præparatet og 2 indholdsstofferne. Såfremt klassificerede stoffer (tabel 2) ikke indgå må i produktet giver det vist ikke mening at gengive tabel 1. CMR kategori 1-3 må ikke indgå som stof, og dermed kan skriveredskabet (præparatet) ikke klassificeres som f.eks. kræftfremkaldende. Eller?? Enkelte af klassificeringerne i tabel 1 kan være relevante (Xi, F+ og E).

Svar: Vi tackar för kommentarer och det är korrekt att det för en räckta av klassificeringarna (som N, CMR m. fl.) inte är ett absoult behov att också nämna klassificeringen i produkter. Vi har dock valt att behålla uppdelningen så det är klart för var och en, som läser kriterierna, att det också betyder att produkten (bläck/färg/grafit) inte får vara klassificerad.

K7

Penol A/S

”Farveblyanter. Jeg går ud fra at afsnittet om at blyanterne skal være uden lak og maling er faldet ud ved en fejltagelse.”

Svar: Ett krav på att ytbehandling eller foliering inte får vara mer omfattande än vad som krävs för text/logo och svanenmärket kommer tas med även i det nya kriteriedokumentet.

3.5 K 10 – Plastråvaran

Statens forurensningstilsyn

”Det står at pigment ikke skal inneholde seks angitte metaller. Kadmium eller kadmiumforbindelser brukes også som stabilisator i plast. Vi vet ikke om de andre

metallene er aktuelle. I alle fall burde det stå at ”Plastråvaren ikke skal indeholde de aktuelle tungmetallene...” eller ”Plastråvare og pigment skal ikke indeholde...””

Svar: Nordisk miljömärkning kommer att ändra formuleringen i kravet till ”additiv inte får innehålla...”

Penol A/S

”Plastråvarer. Vi forstår ikke helt formuleringen fornyelsesbare?? eller genvundne. Hvis der menes at plastråvarer skal bestå af mindst 50 % recirkuleret plast, kommer vi ud i mange problemer.

1. En samtale med europæiske producenter viser at de fleste typer plast slet ikke er tilgængelige som recirkuleret råvare, og hvis de er, er kvaliteten og renheden ikke god. Det vil i givet fald blive meget svært at opfylde EN71's krav om tungmetaller.
2. Hvis den rigtige plasttype findes som recirkuleret råvare (efter konsumentledet)- findes den kun i sort, eller meget mørke farver, og den vil jo nok få en del producenter til at afstå fra at forsøge at opfylde Svanemærkets krav.
3. Mange producenter arbejder med at minimere det overflødige plastmateriale ved sprøjttestøbningen. Det vil i givet fald forminske den andel de kan kalde recirkuleret materiale efter producentledet - og det trækker jo i modsat retning af hvad der står i kriterieforslaget.”

KONPA

”Ændres til: ”Plastmaterialet skal bestå af mindst 50% (af produktets samlede vægt , minus refill og forbrugsstoffer) genanvendt post consumer og / eller industrielt plastmateriale”

Strukturen i plast nedbrydes efter flere ganges genanvendelse.”

Pilot Pen Sverige AB (ansvarar även för den finska marknaden)

Pilot Pen Norsk A/S

Pilot Danmark (filial till Pilot Corporation of Europe)

”Kravet på 50% är alldeles för låga. Vår rekommendation är minst 70% (av produktens vikt minus refill och bläck/stift) så att man visar marknaden att miljömärkningen inte bara är ett märke utan också något med innehåll. Kravet på återvunna efter konsumentledet tas bort, denna uppdelning av återvunnet material är inte relevant.”

Rosinco

”Återvunnen plast - efter konsumentledet är utmärkt. Återvunnen plast efter produktionsledet är bara att ge positiv klang åt dåliga produktionsmetoder – kallkanalsvetsningsverktyg i stället för varmkalansvetsningsverktyg.”

Svar: Kravet kommer att strykas helt. Detta eftersom nordisk miljömärkning förstått att branschen inte är redo för att ha krav på återvunnet material efter konsumentledet. Att ha krav på återvunnen plast i produktionsledet ser vi som ett irrelevant krav eftersom detta är något som branschen gör ändå. I nästa kriterierevision ser vi det som sannolikt att det kommer skarpare krav på återvunna material.

3.6 K 11 – Andelen certifierad råvara

KONPA

”100 % af det anvendte træ skal komme fra certificeret skovbrug.”

Svar: Nordisk miljömärkning kommer inte skärpa kraven i denna revidering. Skälet är främst att de träd som används till penntillverkning inte är av de slag som vanligtvis certifieras. Det är däremot ett område vi kan komma att se över i kommande revideringar.

3.7 K 13 – Metaller (Materialkrav på skaft och hylsor)

Statens forurensningstilsyn

”Det står at hylsen og deler av denne ikke skal inneholde bly, kvikksølv, kadmium, krom og nikkel. Vi anbefaler at det skrives seksverdig krom. Metallisk krom inngår i rustfritt stål, og det er ingen miljømessig grunn til å forby det. Vi antar at en hylse er det samme som en hette som brukes f. eks. på fyllepenn. Skriveredskaper kan ha flere deler av metall. En blyant med refill kan bestå av et skaft, en konisk spiss, et rør som fører blyet, en trykknapp for å mate frem blyet og en fjæranordning for holde blyanten fast i en lomme. Alle disse delene kan være av metall. I tillegg kan det være mange metalldeleer inne i en blyant. Vi mener alle metalldeleer av et skriveredskap som er tilgjengelige ved daglig bruk, bør omfattes av forbudet mot tungmetaller.”

Svar: Krav på att krom och nickel inte får förekomma stryks. Detta för att det inte finns direkt miljöskäl för ett sådant krav samt att risken för allergier när ämnena förekommer i rostfritt stål är liten. En annan ändring är att 6-värt krom inte får förekomma. Vi kommer dessutom att ställa krav på att ytbehandling med krom och nickel inte får förekomma.

3.8 K 14 – Plast (materialkrav på bläckpatroner/behållare)

KONPA

”Dette krav vil forhindre double/triple injection.”

Pilot Pen Sverige AB (ansvarar även för den finska marknaden)

Pilot Pen Norsk A/S

Pilot Danmark (filial till Pilot Corporation of Europe)

”Kravet på en sorts polymer tas bort. Det kommer att förhindra double/triple injektion.”

Svar: Situationen i samhället idag är att pennor går med hushållssoporna. Vi tror inte att ett krav på enbart en plast i patron/behållare kommer påverka den situationen och

öka återvinningsgraden. Nordisk miljömärkning kommer därför att ta bort kravet på bara en polymer i bläckpatronen/bläckbehållaren.

Miljøstyrelsen

K14 indeholder krav til blækpatroner/holdere. Plastikkravet bør stemme overens med K10 hvad angår plastikkrav og tungmetaller. Evt. kunne man også her stille krav til genanvendelse af plast.

Svar: Kravet kommer att strykas helt. Detta eftersom nordisk miljömärkning förstått att branschen inte är redo för att ha krav på återvunnet material efter konsumentledet. Att ha krav på återvunnen plast i produktionsledet ser vi som ett irrelevant krav eftersom detta är något som branschen gör ändå för att minska sitt materialspill och därmed sina produktionskostnader. I nästa kriterirevision ser vi det som sannolikt att det kommer skarpare krav på återvunna material.

Angående tungmetaller kommer av att ställa samma plastikkrav som vi ställer på hela skrivredskapet.

3.9 K 15 – Metaller (materialkrav på bläckpatroner/behållare)

Ballograf AB

”Spetsen på bläckpatronen är tillverkad i rostfritt specialstål. För att kunna skriva så långt som 4000 meter med bibehållen skrivkvalitet krävs stålspets. För att överhuvudtaget kunna bearbetas från tråd till färdig spets finns en liten mängd bly tillsatt till stålet. Ett utvecklingsarbete pågår för att få fram ett helt blyfritt men bearbetningsbart stål. Det kommer dock att ta ytterligare några år innan ett sådant stål finns på marknaden. Vi föreslår att ett undantag görs för stål i spetsen på kulpennor.”

Svar: Vi kommer att undanta kulspetsen från kravet på att metaller inte får innehålla bly. Detta krav kan dock komma att skärpas vid nästa revidering.

Miljøstyrelsen

K15, metalkrav til blækpatroner/holdere bør måske udformes således at disse IKKE består af metal, såfremt de udskiftes/erstattes ved refill.

Svar: Nordisk miljömärkning kommer inte att ställa detta krav i denna revidering. Detta kan dock vara något att ta se över vid kommande revideringar.

3.10 K 16 – Information till kund

KONPA

”Formuleringen ændres til:
”Ansøgeren kan oplyse, at der findes refill”.”

*Svar: En av de viktigaste miljövinsterna är att minska materialanvändningen. Om inte användaren får information om detta och **dessutom uppmanas att använda** detta system kommer de heller inte använda refillen och miljövinsten uteblir.*

3.11 K 21 – Skrivlängd för kulpennor

Penol A/S

”En skrivelängde på 4000 meter gäller kun for meget få penne. Der findes idag mange typer kuglepenne - rollerpenne - gelpenne, samt kuglepenne med meget stor kuglespids - og de skriver væsentlig kortere. Endelig er der ikke nogen entydig testmetode til at teste skrivelængden. Hastighed, tryk, underlagets sugsevne har alle betydning for skrivelængden.”

KONPA

”Dette punkt skal fjernes helt, da det kun vedrører en begrænset del af produkterne på markedet. KONPA kan ikke anbefale den nævnte begrænsning, idet kun jumbopatroner kan opfylde kravet. Således kunne det forventes, at flere producenter helt vil undlade at søge en svanemærkning, hvilket ikke kan være i Svanemærkningsordningens interesse.”

Pilot Pen Sverige AB (ansvarar även för den finska marknaden)

Pilot Pen Norsk A/S

Pilot Danmark (filial till Pilot Corporation of Europe)

”Detta krav är oväsentligt då man har refillkrav på produkten. Ta bort! Med detta krav får ni inga av de stora tillverkarnas pennor Svanmärkta. ”

Svar: Nordisk miljömärkning stryker detta krav eftersom det idag inte finns något standardiserat test. Detta kan mycket väl komma att beaktas i kommande kriterieutveckling. Vi kommer dock kräva att pennorna är av lika god kvalitet som motsvarande produkter på marknaden.

3.12 K 22 – Livstidsfunktionsgaranti för kulpennor

Penol A/S

”Der findes firmaer der giver livstidsgaranti på deres dyreste linier skriveredskaber - men det er et meget lille fåtal der køber disse penne p.gr.a prisen.”

KONPA

”Dette punkt fjernes helt. KONPA mener ikke, det har noget at gøre med forbrugsvarer”

Pilot Pen Sverige AB (ansvarar även för den finska marknaden)

Pilot Pen Norsk A/S

Pilot Danmark (filial till Pilot Corporation of Europe)

”Vi förstår inte varför detta krav finns på produkter som skrivredskap? Bör tas bort.”

Svar: Nordisk miljömärkning väljer att ta bort detta krav på grund av den samstämmiga kritiken från producenterna och de många tolkningsmöjligheterna som ligger i begreppet livstidsfunktionsgaranti.

3.13 K 24 – Miljöpolicy

KONPA

”Formuleringen ändres til:

”Ansøgeren formulerer en miljøpolitik med beskrivelse af den indsats, han gør for at forbedre miljøet og afleverer et ISO 14002 certifikat til Miljømærkning Danmark/ det respektive land, som får certifikatet checket hos Lloyds”.”

Svar: Nordisk miljömärkning kräver inte i dessa kriterier att licenstagaren måste ha ett certifierat miljöledningssystem därför kräver vi inte någon kontroll av Lloyds.

3.14 K 29 – Spårbarhet

Ballograf AB

”Vad innebär spårbarhet och vad är syftet med denna punkt?”

Svar: Med spårbarhet menar vi att producenten av skrivredskap ska kunna tala om exempelvis vart olika råvaror kommer ifrån, hur man styr så att man med säkerhet vet att Svanenmärkta pennor producerat på det sätt som man utlovar. Kravet kommer att ligga kvar.

4 Analys av kommentarerna

De fyra kraven (K4-K7) på samtliga ingående ämnen i bläck, färg och grafit fick tillsammans flest kommentarer (6 st). Vad man lämnade kommentarer på var dock rätt spritt. Två instanser menade att det blir svårt att lämna in fullständiga recept på grund av sekretess.

Även krav 10 (plastråvaran) fick många kommentarer (5 st). Intressenterna lämnade här kommentarer som gick åt olika håll. En intressent menade att 50 % återvunnen plastråvara efter konsumentledet kommer bli för tufft, en intressent menade att kravet på återvunnen plast var bra men då skulle det bara gälla återvunnen plast i produktionsledet, en ville höja kravet till 70% men då skulle det bara gälla återvunnen plast i produktionsledet och en intressent menade att återvunnen plast från konsumentledet var ett utmärkt förslag.

Vad gäller krav 21 (skrivlängd)menade 3 intressenter bland annat att kravet skulle kunna uppfyllas av väldigt få pennor och att kravet bör bort annars kommer få producenter ansöka om svanenmärkning,

Generellt kan nämnas att penntillverkarna är mest kritiska till krav på skrivlängd för kulpennor samt krav på livstidsfunktionsgaranti. Vad gäller krav på återvunnen plastråvara går åsikterna starkt isär.

5 Diskussion och slutsatser

5.1 Plast

Krav på återvunnen plastråvara har tagits bort helt detta eftersom vi upplever att marknaden inte är redo för detta ännu. Det är dock ett klart relevant område att se över inför nästa kriterierevision. Här bör man ta hänsyn till att bättre produktionsmetoder (varmkanalsystem) ger mindre spill och att bara ställa krav på återvunnet material i produktionsledet kan få olyckliga konsekvenser.

Eventuellt är det mer relevant att ställa krav på att en ”max-procent” av råvaran får bli avfall. Här behöver eventuellt den nordiska miljömärkningen göra en bättre marknadsundersökning.

Kravet på bara en polymer i bläckpatroner samt att hylsa och skaft ska vara tillverkad av material som enkelt kan materialåtervinnas har tagits bort. Situationen i samhället idag är att pennor går med hushållssoporna. Vi tror inte att dessa krav kommer påverka den situationen och öka återvinningsgraden.

5.2 Bläck

Angående undantag för innehåll i arkivbeständigt bläck kommer detta inte att göras. Främsta skälet är att klassningen (hälsofarlig samt miljöfarlig) gäller det färdiga bläcket och ett sådant undantag går emot den Nordiska miljömärkningens policy i frågan.

Vi kommer tillåta vissa allergiframkallande ämnen i pennor som inte främst är ämnade för att användas av barn – dvs i pennor som främst används av vuxna. Vi anser att detta är rimligt eftersom vuxna i realiteten inte exponeras för de ingående ämnena. Vuxna skriver vanligtvis inte på sig själva och stoppar heller inte produkterna i munnen i någon större omfattning. Förbudet för allergiframkallande ämnen i produkter avsedda för barn kvarstår.

Nordisk miljömärkning kommer även att inkludera bläck från flaska (utöver refillpatroner) i kriterierna.

5.3 Metaller:

Krav på att krom och nickel inte får förekomma i hylsa eller patron/behållare stryks. Detta för att det inte finns direkt miljöskäl för ett sådant krav samt att risken för allergier när ämnena förekommer i rostfritt stål är liten. Vi har som en respons till remissen lagt till att 6-värd krom inte får förekomma. En ändring är att vi kommer att ställa krav på att ytbehandling med krom och nickel inte får förekomma.

Vi undantar kulspesten från kravet på att metaller inte får innehålla bly.

5.4 Nanomaterial

Ett nytt krav har tillkommit avseende nanomaterial. Frågan uppmärksammades för denna produktgrupp av en remissinstans och har lett till att vi ställer krav att leverantören skall styrka att eventuella nanomaterial inte innebär ett miljö- eller hälsoproblem. Detta är i linje med den policy som håller på att arbetas fram inom Nordisk miljömärkning.

5.5 Kvalitetskrav

Nordisk miljömärkning stryker krav på skrivlängd eftersom det idag inte finns något standardiserat test för detta samt som en respons på remissinstansernas synpunkter. Även kravet på livstidsfunktion stryks som ett svar på remissinstansernas reaktioner.
